Μιχαὴλ Μουρκίδης

1848 · Πρωτοψάλτης, μουσικοδιδάσκαλος καὶ μελοποιός

Ὁ Μιχαὴλ Μουρκίδης, γνωστὸς καὶ ὡς «Μιχαλάκης Μουρκίδης», γεννήθηκε τὸ 1848 στὴ Μάδυτο τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Ὑπῆρξε πρωτοψάλτης καὶ μουσικοδιδάσκαλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὲ παρουσία στὴν ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ζωὴ κατὰ τὸ δεύτερο ἥμισυ τοῦ 19ου καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

Μαθήτευσε κοντὰ στὸν Γεώργιο Ῥαιδεστηνὸ τὸν Β΄ (1833–1889), Ἄρχοντα Πρωτοψάλτη τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο διδάχθηκε τὴν πατριαρχικὴ ψαλτικὴ παράδοση.

Κατὰ τὴν ἱεροψαλτικὴ σταδιοδρομία του ὑπηρέτησε σὲ ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, καθὼς καὶ στὴν ἑλληνικὴ κοινότητα τῆς Βραΐλας τῆς Ῥουμανίας. Ἰδιαίτερα συνδέθηκε μὲ τὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Τριάδος Πέραν, ὅπου διακρίθηκε γιὰ τὴν καλλιφωνία καὶ τὴ μουσικὴ ἐμπειρία του.

Διδακτικὴ δράση

Ἐπιφανέστερος μαθητής του ὑπῆρξε ὁ **Κωνσταντῖνος Πρίγγος (1892–1964)**, μετέπειτα Ἄρχων Πρωτοψάλτης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὁ Πρίγγος διδάχθηκε κατ᾽ οἶκον ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ἀπὸ τὸν Μουρκίδη καὶ ἀργότερα ὑπηρέτησε στὴν Ἁγία Τριάδα Πέραν, τῆς ὁποίας ἀνέλαβε τὴν πρωτοψαλτία τὸ 1916.

Μὲ τὸ ἀναλόγιό του συνδέθηκε καὶ ὁ **Παναγιώτης Ἠλία Καμπανίδης (1910–1981)**, ὁ ὁποῖος μνημονεύεται ὡς κανονάρχης τοῦ Μουρκίδη.

Μουσικὸ ἔργο καὶ προσφορά

Στὸν Μουρκίδη ἀποδίδονται **Λειτουργικὰ σὲ ἦχο βαρὺ τετράφωνο**, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται σὲ χειρόγραφη μουσικὴ συλλογὴ τοῦ Τίτου Ξηρέλλη μὲ τὴν ἀναγραφὴ «Μ. Μουρκίδου».

Ὡς μαθητὴς τοῦ Γεωργίου Ῥαιδεστηνοῦ καὶ δάσκαλος τοῦ Κωνσταντίνου Πρίγγου, ὁ Μιχαὴλ Μουρκίδης συνδέει δύο διαδοχικὲς γενιὲς τῆς κωνσταντινουπολίτικης ψαλτικῆς παραδόσεως.

Ἐνδεικτικὴ βιβλιογραφία

Γ. Ἰ. Παπαδόπουλος, *Λεξικὸν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς*, Ἀθήνα 1995, σ. 162.

Π. Σ. Ἀντωνέλλης, *Ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική*, Ἀθήνα 1956, σ. 128.

Γ. Ἰ. Παπαδόπουλος, *Ἱστορικὴ ἐπισκόπησις τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς*, Ἀθήνα 1904.

Ἀπ. Σιταράς, *Ἡ Μάδυτος*, σσ. 437–441.

Φ. Οἰκονόμου, *Βυζαντινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ καὶ Ψαλμῳδία*, τ. Β΄, Αἴγιο 1994.

Πρωτοπρ. Σεραφεὶμ Φαράσογλου, «Ἀπὸ τὴν τάξη καὶ ψαλμῳδία στὸν Πατριαρχικὸ Ναὸ Κωνσταντινουπόλεως», *Ὁ Ἐφημέριος*, τχ. 7 (1989).

Συγγραφικὴ ὁμάδα, *Ἡ νύχτα φεύγει ὁλόχαρη: Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Λέσβιου Τίτου Ξηρέλλη*, Δῆμος Μυτιλήνης 2023, σ. 86.